

Huhu malu'i Meningococcal ACWY

Meningococcal ACWY vaccination

'Oku 'oatu 'e he Potungāue Mo'ui 'a NSW 'a e faito'o huhu malu'i ki he fa'ahinga kalasi 'e fā 'o e mahaki meningococcal (fo'i huhu'i pē 'e taha) 'o fakafou he polokalama huhu malu'i 'a e ngaahi apiakó. Kuo pau ke ma'u ha ngofua kuo 'osi fakamo'oni hingoa ki ai 'a e matu'a/tauhi.

Ko ho'o ngaahi sitepu hokó

- Lau fakalelei 'a e lau'itohi fakamatala ko eni.
- Kapau te ke fiema'u ke huhu malu'i 'a ho'o tamá mei he mahaki meningococcal ACWY, fakafonu 'a e Foomu Fakangofuá pea 'oange ki ho'o tamá 'a e Foomu Fakangofua kuo ke 'osi fakamo'oni hingoa ki ai ke ne 'ave ki he 'apiakó.
- Kapau 'oku 'IKAI te ke lotu ke huhu malu'i 'a ho'o tama mei he mahaki meningococcal ACWY, 'OUA te ke fakafonu pe fakafoki 'a e Foomu Fakangofuá.

F. Ko e hā 'a e mahaki meningococcal?

Ko e mahaki meningococcal ko ha mahaki 'oku hāhāmolofia kā 'oku fakatu'utamaki pea fa'a iku ki he mofi 'uto (ulufia e kofukofu 'o e 'uto pea mo e filo siliva) pea/pē konahia e totó. Ko e ngaahi faka'ilonga 'o e mahaki meningococcal 'oku 'ikai ke fa'a lava ke tuhu'i pau kā 'e ala kau ki ai ha mofi fakafokifā, langa 'ulu, fakafefeka e kiá, felangaaki e hokotanga hui, fepulopulasi lanu kulokula-vāleti pē volu e kilí, fehi'a ke sio ki ha maama ulo lahi, tokakovi pea mo e lua. 'Oku a'u ki he peseti 'e 10 'a e mate mei he mahaki meningococcal neongo hono fakahoko ha ngaahi faito'o malu'i (antibiotic) 'oku tuhá, pea ko kinautolu 'oku hao mo'ui 'oku ala lava ke nau feohi mo ha ngaahi ha'aha'a 'i ha taimi lōlōa.

F. 'Oku anga fēfē e mafola 'a e mahaki meningococcal?

Ko e siemu pekitilia meningococcal 'oku paasi ia mei ha taha ki ha taha fou 'i he fāvai mei mui he ihú mo e mongá. 'Oku fa'a fiema'u eni ke fai ha fehokotaki vāofi mo lōlōa mo e tokotaha 'oku ne fetuku holo e pekitilia 'a ia 'oku ne fa'a mo'ui lelei pē. Ko ha fakatātā 'o e 'fehokotaki vāofi mo lōlōá' ko e nofo fakataha 'i ha 'api nofo'anga tatau pē ko e 'uma'aki e ngutu. Ko e pekitilia meningococcal 'oku 'ikai faingofua 'enau mafola mei ha taha ki ha taha pea 'ikai fa'a lava ke nau mo'ui lelei 'i tu'a he sino e tangatá.

F. 'Oku anga fēfē 'a e ngāue 'a e ngaahi faito'o huhu malu'i?

'Oku ngāue 'a e ngaahi faito'o huhu malu'i 'i he'ene fakakouna e sisitemi sotia malu'i ke ne tau'i e fa'ahinga mahaki pipihí. Kapau 'e fetaulaki ha taha kuo huhu malu'i mo e ngaahi mahaki pipihí ni, 'e lava ke tali lelei 'e he'ene sisitemi sotia malu'i, 'o ne taliteke'i 'a e tupulaki e mahakí pe holoki 'aupito 'ene fakatu'utamaki.

F. 'Oku 'aonga fēfē e huhu malu'i meningococcal ACWY?

Ko e koosi tousi (dose) 'e taha 'o e faito'o kuo fakataha'i ko e huhu

malu'i meningococcal ACWY 'oku mātu'aki 'aonga ia ki he malu'i mei he kalasi ko eni 'e fā 'o e mahaki meningococcal. Ko e huhu ko eni 'oku 'ikai ke ne lava 'o malu'i mo fakafepaki'i e mahaki meningococcal 'oku fakatupu 'e he kalasi B.

F. Ko hai 'oku totonu ke kau ki he polokalama huhu malu'i ko eni?

Ko e fānauako kotoa 'i he Year 10 'i he ngaahi ako'anga ma'olungá, pea mo kinautolu 'oku ta'u 15 ki he 19 'oku nau ako 'i he ngaahi Senitā Ako Fakaloloto Lea Faka-Pilitāniá, 'oku totonu ke nau kau he huhu malu'i mei he mahaki meningococcal kalasi A, C, W pea mo e Y.

F. Ko hai 'oku 'ikai totonu ke huhu malu'i?

Ko e faito'o huhu malu'i meningococcal ACWY 'oku 'ikai totonu ke 'oange ki ha taha kuo ne 'osi puke he anaphylaxis ('alēsiki lahi):

- hili hano 'oange kimu'a atu ha tousi (dose) 'o e faito'o huhu malu'i meningococcal
- hili hano 'oange ha kongokonga pē 'o e faito'o huhu malu'i ('oku hiki atu 'i lalo ni)

Ko kinautolu ko é kuo 'ilofi 'oku fu'u totu'a 'enau ongo'i mamahingofua (hypersensitivity) ki he faito'o kona hamu (diphtheria toxoid) 'oku 'ikai totonu ke huhu kinautolu 'aki e faito'o malu'i meningococcal ACWY.

F. Ko e hā 'a e anaphylaxis ('alēsiki lahi)?

Ko e anaphylaxis ko e fakalilifu ia e ngāue fakafe'atungia 'o e sinó 'a ia 'e ala hoko ai 'a e 'ikai ke toe 'ilo ha me'a pe hoko ha mate 'o kapau 'e 'ikai ke faito'o fakavavevave.

'Oku tātaitaha 'ene hoko 'i ha 'osi ha huhu malu'i. Ko e kau neesi huhu malu'i 'a e 'apiakó kuo 'osi ako'i kakato kinautolu ki hono faito'o 'a e anaphylaxis.

F. Kuo te'eki nai ke huhu malu'i 'eku tamá mei he meningococcal ACWY?

Ko e faito'o huhu malu'i meningococcal ACWY kuo fakakau atu ia ki he Polokalama Huhu Malu'i Fakafonuá ma'a e longá'i fānau māhina 'e 12 talu mei Siulai 2018. 'O kapau ne 'osi kau ki mu'a ho'o tamá ki ha huhu malu'i meningococcal C ko e huhu ko iá oku ne malu'i pē ia mei he mahaki kalasi meningococcal C.

Ko e tamaiki ako tokosi'i 'oku nau ma'u ha ngaahi alanga mahaki 'e ni'ihí ('o hangē ko e 'ikai ha 'atepili (spleen) pē 'oku si'isi'i ke malava 'e he sinó ke ta'ofi ha mahaki (immune deficiency)) ne nau ala kau ki mu'a atu he huhu malu'i ko eni. Kapau ko ia, pea ke kātaki 'o talanoa mo ho'o toketā fakafāmilí pe ko ha toketā mataotao kapau kuo taimi ke fakahoko e huhu hoani ho'o tamá.

F. Ko 'eku tama kuo 'osi huhu malu'i meningococcal C ia - 'oku totonu nai ke toe kau ki he huhu malu'i meningococcal ACWY?

Ko e tokolahi e fānau iiki ne nau 'osi huhu malu'i meningococcal C 'i he 'enau kei valevalé.

'I he ngaahi fonua e ni'ihí, 'oku fakapotopoto ke fai ha huhu hoani 'i he 'enau kei talavou/finemuí, pea ko e huhu malu'i ACWY ko eni 'e hoko ia ko e huhu fakalahi ke malu'i mei he mahaki

meningococcal C pea toe malu'i foki mei he kalasi A, W pea mo e Y. Ko e fānau e ni'ihi ne nau 'osi ma'u ha tousi (dose) 'o e huhu malu'i meningococcal C 'i he ta'u 2015 ki he 2018 ko e fakakakato 'o e polokalama No Jab, No Pay ('Ikai Huhu, 'Ikai Vahe). Ko e kau ko é ki he huhu ta'ofi meningococcal ACWY 'i he taimi ni 'oku malu. 'Oku lelei ange ke tuku ha taimi 'o 'oua toe si'i ange he uike 'e 4 'o fakavaha 'aki mo e tousi hoko kae lava ke ma'u e ola malu'i 'oku lelei tahá ke ta'ota'ofi 'aki e 'u kalasi kotoa 'o e mahakí.

F. Ko e hā e ngaahi 'uhinga kehe 'oku fiema'u ai e huhu malu'i ko eni?

Ko e huhu malu'i ko eni 'oku tapou atu ke kau ki ai mo kinautolu 'oku palani folau ki ha feitu'u 'oku lahi ange ai e fehanganagai mo e fakatu'utāmaki 'o e mahaki meningococcal, 'o kau ai e Hājj (fononga tokolahi fakata'u ki Mecca). 'Oku toe tapou atu foki ke kau he huhu malu'i ko eni mo e kau ngāue he ngaahi ngāue'anga e ni'ihi, hangē ko e fale kemi fakatotolo microbiology, pea mo e kakai 'oku 'i ai hanau fa'ahinga alanga mahaki, 'o hangē ko e 'ikai ke 'i ai ha 'atepili (spleen).

F. Ko e hā 'a e ngaahi me'a 'oku tñaki atu ki he faito'o huhu malu'i meningococcal ACWY?

Koe faito'o huhu malu'i 'oku ala lava ke 'i ai ha trometamol, sucrose, pea mo e sodium chloride. Ko e ngaahi me'a 'oku tñaki ko eni ko e kongia iiki 'aupito ke tokoni 'a e faito'o huhu malu'i ke ngāue pē ke hoko ko ha me'a fakatolonga.

F. 'Oku malu fēfē 'a e ngaahi faito'o huhu malu'i?

Ko e ngaahi faito'o huhu malu'i 'oku ngāue'aki 'i 'Aositeleliá kuo pau ke paasi ia he tesi malu 'aupito kimu'a pea tali 'e he Va'a Pule 'o e Ngaahi Faito'o (Therapeutic Goods Administration (TGA)). 'Oku toe kau foki, 'a hono siofi 'e he TGA 'a e malu 'o e ngaahi faito'o huhu malu'i hili hano ngāue'aki.

F. Ko e hā e ngaahi uesia fakaesino 'o e huhu malu'i meningococcal ACWY?

Ko e ngaahi uesia makehé 'oku 'ikai fu'u ongokovi fēfē ka 'oku fa'a hoko ha mofi, langa'ulu, ninimo pē langa, fufula pea kula e feitu'u na'e fai ki ai e huhu. Ko e fanga ki'i kula pe fufula ko ia ki he kongia na'e fai ki ai e huhu 'oku fa'a sai pē ia 'i loto he 'aho 'e 2-3. Ko e ngaahi uesia fakaesino fakatu'utāmaki 'oku tātāitaha 'aupito ke hoko. Ko ha fakamatala lahi ange kau ki he ngaahi uesia fakaesino makehé 'oku ma'u ia 'i he Fakamatala Fakafaito'o ma'a e Kakai 'oku nau ngāue'aki e huhu malu'i mei he peesi vahaope www.health.nsw.gov.au/schoolvaccination.

Ko e ngaahi mātu'a ko ia 'oku nau hoha'a ki he ngaahi uesia fakaesino makehe he 'osi 'a e huhu malu'i ke nau fetu'utaki ki he 'enau toketā fakafāmilí 'a ia te ne toki fai ha lipooti ki he va'a fakakolo 'o e potungāue mo'ui.

F. 'Oku totonu nai ke 'oange 'a e faito'o huhu malu'i ki ha ta'ahine ako 'oku feitama pe 'oku fakakaukau 'oku feitama?

'Ikai. 'Oku 'ikai totonu ke huhu ha ta'ahine ako 'oku feitama pe fakakaukau 'oku feitama. 'I he 'aho 'o e kiliniki, 'e 'eke ange 'e he neesi fai huhu malu'i ki he ta'ahine akó pe 'oku feitama pē ngali 'oku feitama. 'O ka tali 'io 'a e ta'ahine ako ki he fehu'i ni, 'e 'ikai huhu ia. 'E fale'i pē he taimi ko iá 'a e ta'ahine akó ke talanoa'i 'a e 'isiú mo 'ene mātu'á/tauhi pea ke fekumi ki ha tokoni fakafaito'o. 'E 'oatu foki ki ai mo e ngaahi fakaikiiki fakafetu'utaki ki ha sevesi ki he mo'ui lelei 'a ia te nau 'oange ha fale'i, pou pou mo ha tataki.

F. Fēfē kapau 'oku mahakihela 'eku tamá pea 'oku ne ngāue'aki 'a e cortisone pē prednisone 'aki ha "pamu"?

Ko e faito'o huhu malu'i Meningococcal ACWY 'e malu pe ke 'oange ki ha taha 'oku hela tatau ai pē pe ko e hā e faito'o 'oku ne ngāue'aki.

F. Ko hai 'oku lava ke ne fai ha fakangofua ki he huhu malu'i pea 'e lava ke fakafoki ha fakangofua?

E lava ke fakafoki e fakangofuá 'i ha taimi pē 'aki ha'o 'oatu ki he ako'angá ha tohi fakatokanga ki hono fakafoki 'o e fakangofuá pē telefoni ki he ako'angá ke fakafoki ho'o fakangofuá. Ko e founda fakafoki ngofua ko ia fou he 'initaneti 'e lava ma'u atu ia he peesi: nswhealth.service-now.com/school.

F. Ko e hā 'eku me'a 'e fai kapau na'e 'ikai ma'u 'e he'eku tamá 'a e faito'o huhu malu'i koe'uhi ko ha'ane puke pē li'aki ako 'i he 'a'ahi atu 'a e kau neesi?

'E fai tūkingata e feinga ke huhu malu'i ho'o tamá lolotonga e ta'u fakaakó. 'O kapau 'e 'ikai faingamālie eni, 'e fale'i koe ki ha ngaahi fokotu'utu'u ki ha fakakakato 'o e huhu malu'i.

Pē, ko e huhu fakakakato ta'e totongi 'oku fai ia 'o fakafou 'i ho'o toketā fakafāmilí pea mo e kau pharmacist 'oku nau fai huhu malu'i. Kātaki 'o fakatokanga'i ange 'e lava ke 'i ai ha totongi 'a e toketā mo e kau pharmacist fai huhū ki he taimi talatala pē ko e ki'i totongi fakahoko ngāue.

F. Te u ma'u fakafēfē nai ha lekooti 'o e ngaahi huhu malu'i?

'E fakahū ki he Lesisita Huhu Malu'i 'a 'Aositeleliá (AIR) 'a e fakamatala felāve'i mo e ngaahi huhu malu'i 'a ho'o tamá koe'uhi ke lava 'o fakafehokotaki pea mo e hisitōlia huhu malu'i 'oku lolotonga ma'ú.

'E lava 'e he mātu'a 'o kole 'a e tatau 'o e Fakamatala Hisitōlia Huhu Malu'i 'a ho'o tamá 'i ha taimi pē 'o a'u ki hono ta'u 14, pea ko e fānau ako ta'u 14 mo lahi angé te nau lava 'o kole 'enau fakmatala 'o e hisitōlia 'o 'enau huhu malu'i, 'i he ngaahi founda ni:

- ngāue'aki 'a e 'akauni Medicare 'i he 'initaneti 'o fakafou 'i he myGov my.gov.au/
- ngāue'aki 'o e polokalama ko e Medicare Express Plus App www.humanservices.gov.au/individuals/subjects/express-plus-mobile-apps
- telefoni ki he Laine Faka'eke'eke Fakalūkufua 'a e AIR 'i he fika 1800 653 809.

F. Ko e hā e me'a 'e hoko ki he fakamatala 'eku tamá?

Ko e fakamatala 'oku ke 'omai he Foomu Fakangofua huhu malu'i 'oku mātu'aki tauhi ke fakapulipuli 'aupito pea toe malu'i 'e he lao 'a hono ngāue'aki e fakamatala 'o hangē ko ia 'oku hā 'i he lao 'a Niu Sauele mo e Komoniueli (vakai ki he lau'itohi Fakamatala Tauhi Malu 'oku fakapipiki atu 'i heni). Ko e fakamatala 'e fakahū ia ki ha Lēsisita Huhu Malu'i 'a Niu Sauele pea toki tñaki atu ia ki he Lesisita Huhu Malu'i 'a 'Aositeleliá (AIR) ke lava 'o fakafehokotaki ia mo e hisitōlia huhu malu'i 'a ia 'oku lolotonga ma'u kau ki ho'o tamá pea lava 'o mamata'i ia 'i he MyGov.

F. Te u ma'u mei fē ha toe ngaahi fakamatala fekau'aki mo e huhu malu'i 'a e ngaahi 'apiako?

Ki ha toe ngaahi fakamatala 'oku ma'u ia:

- 'a'ahi ki he uepisaiti 'a e Potungāue Mo'ui 'a NSW 'i he www.health.nsw.gov.au/schoolvaccination
- feu'utaki ki ho'omou 'iuniti fakakolo ki he mo'ui lelei 'i he telefoni fika 1300 066 055

Fakangofua ke Huhu Malu'i Meningococcal ACWY

Mātu'á/Tauhí ke fakafonu. Kātaki 'o hikitohi **MATALALAHÍ** 'o ngāue'aki ha peni lanu 'uli'uli pe pulū.

1. Fakaikiiki 'o e Tokotaha Akó

Fakaikú

Hingoa/pē ngaahi hingoa

'Aho fā'ele'í

 / / **2 0**

Tangata pē fefine

 M F

 'Ikai fakapapau'i/
Konga fefine mo e tangata/
'Ikai ke fakahā mai

Kalasi

Hingoa 'o e 'Apiakó

Fika Medicare

 Fika 'oku 'asi he tafa'aki hingoa
'o ho'o tamá 'i he kaati Medicare.

2. Tu'unga Kakai Tu'ufonua

 'Ikai 'lo, 'Apolisinolo 'lo, Tokotaha mei he
'Otu Motu Torres Strait

 'lo, fakatou 'Apolisinolo mo Tokotaha mei he
'Otu Motu Torres Strait

3. Ho Fakaikiiki – Mātu'á pē Tauhi Fakalaó

Kuo u 'osi lau pea 'oku mahino 'a e fakamatala kuo
'omaí fekau'aki mo e ngaahi lelei pea mo e ngaahi ola
kehe 'e ala hoko fekau'aki mo e faito'o huhu malu'i
Meningococcal ACWY.

'Oku ou 'oatu heni 'a e fakangofua ki he'eku tamá, 'oku
'asi hono hingoa 'i 'olungá, ke huhu ki ai ha koosi tousi
(dose) 'e taha 'o e faito'o huhu malu'i Meningococcal
ACWY.

Oku ou fakahā, 'o fakatatau ki he lelei taha 'o 'eku 'ilo, ko 'eku tamá:

1. Kuo te'eki ke uesia pē hoko ha faingata'a fakasino
(anaphylactic reaction) hili hano faito'o huhu malu'i.
2. 'Oku 'ikai ke uesia fakasino (anaphylactic sensitivity) ki ha
taha 'o e ngaahi kongokonga 'o e faito'o huhu malu'i 'oku lisi
atu 'i he la'itohi Fakamatala Ma'au pea Mo Ho'o Tamá.
3. 'Oku 'ikai ke feitama.

Hingoa 'o e Mātu'á/Tauhí (hangē ko JOHN SMITH)

Tu'asila 'o 'Apí (hangē ko 5 SMITH LANE)

Kolo 'oku
ke nofo ai

Post-kouti

Fika Mōpaila

Fika Kehe Lelei Tahá (fakakau 'a e kouti 'o e 'eliá hangē ko e 02)

Fakamo'oni hingoa 'a e Mātu'á/Tauhí

'Aho

 / / **2 0**

Lekooti 'o e Huhu Malu'i Meningococcal ACWY

 Mātu'á/Tauhi ke fakafonu

Hingoa 'o e Tokotaha Ako (hangē ko JANE SMITH)

KE NGĀUE'AKI FAKA'OFISI PĒ

Nima Hema Taimi 'o e Huhu Malu'i (houa 24) Fika 'o e Faito'o Huhu Malu'i
 Mata'u :

Fakamo'oni Hingoa 'a e Neesi 'Aho
 / **2 0**

Ngaahi nouti 'a e neesi

'Uhinga na'e 'ikai ke huhu malu'i ai

- Li'aki
- 'Ikai tali
- 'Ikai ongo'i lelei
- 'Ikai ha fakamo'oni hingoa
- Fakafoki e mafai fakangofua
- Me'akehe

 Mātu'á/Tauhi ke fakafonu

Hingoa 'o e Tokotaha Ako (hangē ko JANE SMITH)

KE NGĀUE'AKI FAKA'OFISI PĒ

Nima Hema Taimi 'o e Huhu Malu'i (houa 24) Fika 'o e Faito'o Huhu Malu'i
 Mata'u :

Fakamo'oni Hingoa 'a e Neesi 'Aho
 / **2 0**

Ko e me'a ke fai hili 'a e huhu malu'i

- Tauhi e lekooti ni, na'a toe fiema'u e fakamatala ni 'amui.
- Ko e fakamatala felāve'i mo e ngaahi huhu malu'i 'a ho'o tama 'e fakahū hangatonu ia ki he Lesisita Huhu Malu'i 'a 'Aositelēlia (AIR). Te ke lava foki ke fakahā ki ho'o toketā fakafāmilī 'a e 'aho ne fai ai 'a e huhu malu'i.

Me'a ke fai 'o ka hoko ha uestia e konga 'o e sino 'i he faitu'u ne fakahoko ki ai e huhu malu'i.

- 'Ai ha konga tauveli hauhau momoko ki he faitu'u na'e huhu ke fakafiemālie 'i ha'ane mamahi.
- Folo ha panatolo 'o ka mamahi.
- Inu ke lahi.

Fetu'utaki ki ho toketā 'okapau 'oku uestia mo faingatā'ia ho'o tama pea 'oku ke hoha'a ki ai.

Malu 'o e Fakamatala Fakafa'ituitui

Ko homau ngaahi fatongia

'Oku mau tukupā ke tauhi ho'o ngaahi fakamatala tāutaha 'o fakatatau ki he lao 'o e tauhi malu.

Ko e pepa ni 'oku ne fakamatala'i ai e founga pea mo e 'uhinga 'oku mau tñaki ai e ngaahi fakamatala tāutaha kau kiate koe pea mo ho'o tama, founga 'e lava ai ke ke ma'u ho'o fakamatalā pea 'e anga fēfē hono ala ngāue'aki 'e he va'a ki he mo'ui lelei 'a Niu Saele 'i loto he potungāue pē ko hano toe fakahā ki ha ngaahi kupu kehe. Ko ho'o fakamatala tāutahā 'oku kau ai e ngaahi fakaikiiki kau kiate koe pea mo ho'o tamā pea mo e fakamatala mo'ui lelei tāutaha felave'i mo e huhu malu'i 'a ho'o tama.

Tñaki

Ko e fakamatala fakafa'ituitui 'oku tñaki ia kae malava ke ma'u 'e ho'o tamā e ngaahi sevesi huhu malu'i totonú.

Ko e fakamatala pē 'oku fe'unga mo taau ki he huhu malu'i ho'o tamā pea mo hono tauhi e ngaahi sevesi huhu malu'i 'oku tñaki.

Ko e fakamatalā 'oku tñaki hangatonu ia meiate koe pea mo ho'o tamā, 'i ha faingamālie. 'E ai e fakamatala 'e ala fiema'u ke tñaki mei he 'apiako ho'o tamā mo kinautolu e kau taukei ngāue ki he mo'ui ne nau ngaue fakafaito'o ki ho'o tamā. 'I ha taimi fakafokifā, ko e

fakamatalā 'e ala fiema'u ke tñaki mai ia mei ha taha 'o e memipa e fāmili, maheni, tokotaha tauhi pe ko ha tokotaha te ne ala tokoni'i kimautilu ke ma'u 'e ho'o tama 'a e tokangaekina lelei tahā.

Malu 'o e fakamatala kuo tñaki

Ko e fakamatala tāutaha 'e ala tauhi ia 'i ha ngaahi founga kehekehe. Ko e founga angamaheni, ko hono tauhi e fakamatalā ko ha pepa lekooti fakafaito'o, pea/pē ko ha lekooti faka'ilekitulonika fakafaito'o 'a ia 'oku kau ko e kongā 'o ha tauhi'anga lekooti fakakomipiuta 'oku malu. 'Oku mau muimui tonu ki he ngaahi lao mo e tu'utu'uni fakangāue felave'i mo hono tauhi 'o e ngaahi fakamatala tāutaha 'i he kotoa e ngaahi founga 'oku mau tauhi'aki ke malu'i ho'o ngaahi fakamatala mei ha'ane mole, ngāue'aki ta'e ma'u ha ngofua pē ko hano ngāue'aki hala.

Ngāue'aki pea mo e fakahā

Ko ho'o fakamatalā pē ko ia kau ki ho'o tamā 'e ala ngāue'aki ia 'e he potungāue mo'ui 'a Niu Saele pe ko hono fakahā kitu'a he potungāue, ke lava ke ke ma'u e tauhi mo e faito'o 'oku taau mo fe'unga. Hangē ko eni, 'e malava ke ngāue'aki ho'o fakamatala pē 'ave ki ho'o Toketā Fakafāmili, ki he Toketā Fakafāmili 'a ho'o tamā, ki he senitā fakafaito'o 'e taha pe falemahaki,

ki he Potungaue Uta-Mahaki (Ambulance) 'a Niu Saele, ki ha mataotao fakafaito'o kehe ke ne toe vakai'i, pe ko ha ngaahi sivi mahaki. Ko e fakamatala tautaha e lava ke ngaue'aki pe fakahā 'aki e 'uhinga felāve'i mo e ngaahi fakahoko fatongia 'a e potungāue mo'ui 'a Niu Saele pea mo e ngaue fakafaito'o ki he'emaui kau mahaki, 'o kau ai e ngaue fakapa'anga, palani ngaue, malu pea mo e ngaahi ngaue ke fakalalakaka e anga mo e founda faifatongia.

Ko e fakamatala tautaha kuopau ke fakahā ia ki he ngaahi potungāue 'a e pule'anga Fakavahefonua (State) pea mo e Komoniueli 'o fakatatau ki he ngaahi lao felāve'i mo e ngaahi mahaki pipihi 'oku fiema'u ke fakahā, ke 'oatu e fakaikiiki 'o e Medicare pea mo e ngaahi fika faka-sitetisitika 'o e huhu malu'i.

'Oku lava pe ke mau ngaue'aki ho'o fakamatala tautahā ke fetu'utaki atu kiate koe felāve'i mo ha ngaahi savea kau ki he anga 'o 'emaui faifatongia pea ke mau vakai'i foki e malu 'o e huhu malu'i. 'Oku ke fili tau'atāina pe ke kau ki ki he savea ni pea he 'ikai ke ne uesia e ngaue tokanga'i mo'ui lelei 'oku mau 'oatu 'o kapau he 'ikai te ke kau ki ai.

Ngofua ki ho'o fakamatalá

'Oku 'atā kiate koe ke kole ha ngofua ki ho'o fakamatala fakafo'ituitui 'oku mau tauhi, pea mo ia 'a ho'o tamá. Te ke ala totongi 'o kapau te ke kole ha ngaahi tatau 'a ho'o fakamatala fakafo'ituitui pe lekooti fakafaito'o.

Toe Fakamatala pea mo e fetu'utaki mai

Ki ha toe fakamatala felāve'i pea moe anga 'o 'emaui tauhi lelei ho'o ngaahi fakamatala tautaha, kātaki 'o vakai ki he Tohi Fakamatala 'a e Potungaue Mo'ui 'a Niu Saele ki he Tauhi Malu 'o e Ngaahi Fakamatala 'o e Mo'ui Lelei: www.health.nsw.gov.au/patients/privacy

Kapau 'oku 'i ai ha'o ngaahi fehu'i pe ko ha lāunga fekau'aki mo e tauhi malu 'a ho'o fakamatala tautahā, kātaki fetu'utaki ki he va'a 'o e potungāue mo'ui 'i ho koló 'i he fika telefoni **1300 066 055**.